

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra De to Baronesser

Citation: Andersen, H. C.: "De to Baronesser", i Andersen, H. C.: *De to Baronesser*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1997, s. 201.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen02val-shoot-idm140563623274672/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: De to Baronesser

Ingen havde Anelse om *Elisabeths* Beskjæftigelse. Kammerjunkerens nye Composition talte hun om; den var en Deel af deres Samliv, og ligesom der fra hans Ansigt fremlyste hver Tanke, hver indre Bevægelse, saaledes fremlyste ogsaa fra hans Musik Sjælen og Sterningen; de vare saa forunderligt modtagelige for Alt rundt om, som Vandfladen er det for at bære Farven af de røde Morgenskyer og under en graa Himmel at inddrikke dens Blytunged og Kulde. Det var hos ham mere en udstrakt Modtagelighed for hver Natur, end en Sammensætning af forskjellige. Af alle Bekjendtskaber hjemme var *Holger* den, han jevnligst kom sammen med, noget, der for *Elisabeth* syntes ganske uforklarligt; de To kunde jo ingen Berøringspunkter have. Jo! »Adelgunde-Themaets», om vi saa kunde anryde det, de østerriandske Elementer, der vare *Holgers* Livsoppgave og gave ham det rigeste Stof til Samtale, havde for den, som levede reen i Tonernes Verden, noget Tilløkkende; Sommerfuglen hviler sig stundom paa det grønne Sump-Mos, slaar med Vingerne og flyver igjen mod Solen. Timer efter hos *Elisabeth* hørte han med naturlig, reen Sjæl, hvad hun i Uskyldighed udtalte; han var i sin inderste Kjerne da fuldkommen from og god. Hans Hierte strømmede over af Taknemmelighed mod hver, som havde mødt ham med venligt Sind, og paa samme Tid viste han en mærkværdig Hukommelse for hver lidt Krænkelse fra tidligere Aar. Medens han som fornuftigt Menneske erkjendte Aandens Adel som den høieste, kom der dog Øieblikke, hvor »Kammerjunkerens» fik Magt over ham og han, efter Baronessens Udtryk, burde »kysse Statskalenderen.» Hos hende stod han som et Exempel for Alle, hver Yttring af ham var fortræffelig, og kom han engang med Noget, aldeles modsat hendes Anskuelse, sagde hun: »det er ikke ham, der taler, det er Mundsvær fra Andre, han giver; det er godt nok til os, hans egen gode, sunde Tale fortjene vi ikke!» Med klart Øie saae han sine egne Svagheder, og fra Studiet af sig selv begreb han Andre; men denne Dvælen ved sig selv ledede ham som oftest til at tale forneget om sit eget Jeg, gjøre sin egen Personlighed til Talens Gjenstand, hvorved Andre efterhaanden bleve friere i deres Dom, som om det var en tredie Fremmed. *Elisabeth* blev fortroligere, Forholdet blev dristigere end med *Herman*; Kammerjunkerens Liv var hende mere en oplagen Bog; han fortalte hende Erindringer fra sin bittre Ung-

domstid mellem stolte Drømme, som Josephs, og Overseelser og Krænkelser, fordi han var den Fattige. Han spillede hende sine nedskrevne første Compositioner, og fortalte hende Anledningen til flere. I en saadan Samtale spurgte han, om hun aldrig følte lignende musikalske Stemninger, om Tonerne ikke ligesom qvældede frem i Sjælen der, hvor Tanken ikke havde Ord; og hun sagde da, at Ordet aldrig manglede hende, hun troede at have Udtrykket for hver Tanke, kun at denne ofte var saa henflyvende, at hun ikke kunde holde den saa længe, til den i sin Tilblivelse bragtes paa Papiret; og idet hun forklarede sig mere, var hendes Hemmelighed røbet, og tilsidst, efter stor Overtalelse, kom det Skrevne frem og Vennen fik Lov at læse det, men ingen, ingen Anden. *Elisabeth* var som et Blod, det var som om hun havde begaaet en Synd, trivial og barnagtig syntes hun nu, den hele Digtning var. Og Kammerjunkeren læste, forundret over det friske Sprog, de poetiske Billeder, men især over Naturskildringen, der var mere end almindelig; han følte en Digersjæl deri, og med levende Udtalelse heraf sad han igjen hos *Elisabeth*, fremhævede Enkeltheder, gav disse en Betydning, hun aldrig havde tænkt paa, men som vel kunde lægges deri. Præst *Jons Rige* var Poesiens og Kunstens Land, hvori den Ældre fandt sin Ungdoms Styrke og Livets hele Skjønhed igjen. Kammerjunkeren blev en Commentator, som saa Mange ere blevne det. Hans Henrykkelse gav Digtningen igjen Værd hos *Elisabeth*; hans Opmuntring var som et Solkys paa Blomsten efter Regntid; hans store Interesse for hende blev ikke skjult, men vel dennes Aarsag, og den maatte jo være: »han er forelsket!»

Det var idetmindste den gamle Baronesses Tanke, og hun saae paa ham med et Udtryk af Inderlighed og rystede saa lidt med Hovedet:

»Mit gode Barn!» sagde hun, »gaa bare ikke og drøm Dig en Kone til; det gjorde Adam, men Konen, han fik, daede ikke. Der er Fruentimmer-Hjertes, der ere som en Postsæk, – den er fuld af forseglede Breve, men den veed ikke selv, hvad der staaer i dem.»

Imidlertid kom Baronessen oftere end før ud til Etatsraaden, talte paa sin Maade, som hun kaldte det, fornuftigt med *Elisabeth*, der meer og meer steg i hendes Gunst, og pludseligt en Dag i Mai, kort før Baronessens Afreise til Fyen, blev indbudt til at følge med. »For